

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 6Cdo/157/2014                  |
| Identifikačné číslo spisu: | 5301899951                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 29.03.2016                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Rudolf Čirč              |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2016:5301899951.1 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov 1/ K. G., bývajúcej v U., 2/ W. Y., bývajúcej v J., 3/ J. U., bývajúceho v J. a 4/ J. U., bývajúceho v W., zastúpených JUDr. Marianom Ďuranom, advokátom so sídlom v Žiline, Tajovského 5, proti žalovaným 1/ H. S., bývajúcemu v W./, 2/ J. S., bývajúcej v ŽZ. a 3/ J. X., bývajúcej v F., zastúpeným JUDr. Miroslavom Korchom, advokátom, so sídlom v Humennom, Kukorelliho 1505/50, o neplatnosť darovacích zmlúv, vedenej na Okresnom súde Čadca pod sp. zn. 6 C 648/2001, o dovolaní žalovaných proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 9. júla 2013 sp. zn. 5Co/479/2012, takto

### rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline z 9. júla 2013 sp. zn. 5Co/479/2012 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

### Odôvodnenie

Žalobou podanou na Okresnom súde Čadca 19. 12. 2001 sa právna predchodkyňa žalobcov J. U. ako pôvodná žalobkyňa domáhala určenia neplatnosti darovacej zmluvy V 1901/2000, uzatvorenej medzi žalovaným 1/ a žalovanou 2/ dňa 19. 9. 2000, a určenia neplatnosti darovacej zmluvy V 1900/2000, uzatvorenej toho istého dňa medzi žalovaným 1/ a žalovanou 3/. V žalobe uviedla, že žalovaný 1/ v priebehu sporu vedeného na Okresnom súde Čadca pod sp. zn. 10 C 333/00 zo špekulatívnych dôvodov previedol na svoje dcéry - žalované 2 / a 3 / podiely k nehnuteľnostiam (na žalovanú 2 / podiel 100000/10500000 a na žalovanú 3/ tiež podiel 100000/10500000) zapísaným v katastri nehnuteľností pre kat. úz. J. na liste vlastníctva (ďalej len „LV“) č. XXXX, hoci vedel, že tieto podiely mu nepatria. Na základe darovacích zmlúv bol v katastri nehnuteľností povolený vklad dňa 13. 11. 2000. Následne v konaní vedenom na Okresnom súde Čadca pod sp. zn. 10 C 333/00 rozsudkom z 22. 11. 2000 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline z 1. 6. 2001 sp. zn. 5Co 552/01 bolo určené, že podiel žalovaného 1/, vedený pod položkou 173 zoznamu oprávnených osôb Lesného spoločenstva T. z 13. 11. 1994 vo výške 21,25 podielov patrí jej. Uviedla tiež, že tomuto podielu zodpovedá podiel k nehnuteľnostiam zapísaným v katastri nehnuteľností pre kat. úz. J. na LV č. XXXX, a to 212500/10500000, čo znamená, že žalovaný 1/ nebol v skutočnosti v tomto rozsahu vlastníkom podielu zapísaného jemu na označenom LV.

Pôvodná žalobkyňa J. U. v priebehu konania dňa XX. X. XXXX zomrela, preto súd pokračoval v konaní s jej dedičmi - žalobcami 1/ až 4/.

Okresný súd Čadca (ďalej len „prvostupňový súd“ alebo „súd prvého stupňa“) rozsudkom (v poradí prvým) zo 7. mája 2003 č. k. 6 C 648/01-59 žalobu zamietol. Jej zamietnutie odôvodnil tým, že uzavretím darovacích zmlúv nebola porušená zásada, podľa ktorej nikto nemôže previesť na iného viac práv, ako má sám, pretože žalovaný 1/ bol v čase darovania vlastníkom spoluvlastníckeho podielu na nehnuteľnostiach zapísaných v katastri nehnuteľností pre kat. úz. J. na LV č. XXXX, z ktorého časť daroval žalovaným 2/ a 3/, pričom vlastníctvo nadobudol na základe právoplatného a vykonateľného rozhodnutia Pozemkového úradu Čadca z 1. 8. 1995 č. 261/92-III-HO. Uviedol tiež, že žalobcovia nepreukázali, že rozsudkom Okresného súdu Čadca z 22. 11. 2000 sp. zn. 10 C 333/00 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline z 1. 6. 2001 sp. zn. 5Co 552/01 (ďalej aj „rozsudok sp. zn. 10 C 333/00“) bolo rozhodnuté o vlastníctve ich právnej predchodkyne k spoluvlastníckemu podielu k nehnuteľnostiam zapísaným na označenom LV.

Krajský súd v Žiline (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalobcov uznesením z 27. júla 2003 sp. zn. 5 Co 245/03 rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Zrušenie prvostupňového rozsudku odôvodnil jeho nepreskúmateľnosťou, pričom zároveň uviedol, že súd prvého stupňa je viazaný rozsudkom sp. zn. 10 C 333/00, a že pokiaľ žalovaný 1/ daroval podiely, ktoré podľa tohto rozsudku patrili právnej predchodkyňi žalobcov, sú darovacie zmluvy neplatné.

Okresný súd Čadca rozsudkom (v poradí druhým) zo 17. marca 2004 č. k. 6 C 648/01-134 žalobe vyhovel, t. j. určil neplatnosť oboch darovacích zmlúv. Takto rozhodol poukazujúc na viazanosť právnym názorom odvolacieho súdu, a teda na to, že žalovaný 1/ previedol darovaním na žalované 2/ a 3/ spoluvlastnícke podiely, ktoré v zmysle rozsudku sp. zn. 10 C 333/00 neboli jeho vlastníctvom, a teda previedol na iného viac práv, než mal sám, čo malo za následok neplatnosť týchto právnych úkonov.

Krajský súd v Žiline na odvolanie žalovaných uznesením zo 14. júla 2005 sp. zn. 5 Co 314/04 tento žalobe vyhovujúci prvostupňový rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Zrušenie prvostupňového rozsudku odôvodnil tým, že súd prvého stupňa sa nevysporiadal s otázkou, či podiely určené v prospech právnej predchodkyne žalobcov v konaní vedenom na Okresnom súde Čadca pod sp. zn. 10 C 333/00 sú totožné s podielmi, ktoré sú predmetom darovacích zmlúv, určenia neplatnosti ktorých sa žalobcovia domáhajú. Výslovil názor, že za účelom zistenia, či tieto podiely sú totožné, je potrebné nariadiť znalecké dokazovanie.

Okresný súd Čadca rozsudkom (v poradí tretím) z 19. apríla 2006 č. k. 6 C 648/01-301 žalobu zamietol. Zamietnutie žaloby odôvodnil tým, že žalobcovia neunesli dôkazné bremeno, keď nepreukázali, že podiely prevedené žalovaným 1/ darovacími zmluvami sú podielmi, ktoré boli priznané ich právnej predchodkyňi v konaní vedenom na Okresnom súde Čadca pod sp. zn. 10 C 333/00 (ďalej len „konanie sp. zn. 10 C 333/00“). Výslovil záver, že zoznam oprávnených osôb Lesného spoločenstva T. zo dňa 30. 11. 1994, na ktorý sa odvoláva vo výroku rozsudok sp. zn. 10 C 333/00 neexistoval a neexistuje, a nebol ani súčasťou spisu sp. zn. 10 C 333/00. V súvislosti s pokynom odvolacieho súdu na nariadenie znaleckého dokazovania uviedol, že obe strany sporu tento postup jednoznačne odmietli z dôvodu, že posúdenie otázky totožnosti predmetu konania vo veci sp. zn. 10 C 333/00 a tohto konania je právnou otázkou.

Krajský súd v Žiline na odvolanie žalobcov uznesením z 30. januára 2007 sp. zn. 5Co/315/2006 žalobu zamietajúci rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie. Zrušenie prvostupňového rozsudku odôvodnil nerešpektovaním jeho pokynu z predchádzajúceho uznesenia, t. j. nenariadením znaleckého dokazovania súdom prvého stupňa na zistenie totožnosti podielov určených v prospech právnej predchodkyne žalobcov v konaní sp. zn. 10 C 333/00 s podielmi, ktoré sú predmetom darovacích zmlúv.

Okresný súd Čadca rozsudkom (v poradí štvrtým) z 15. apríla 2008 č. k. 6 C 648/01-442 žalobu

opätovne zamietol. V odôvodnení rozsudku uviedol, že žalobcovia nepreukázali žiadnu takú skutočnosť, z ktorej by mohla byť vyvodzovaná neplatnosť označených darovacích zmlúv. V súvislosti so znaleckým dokazovaním vykonaným znalkyňou Ing. Annou Bukovanovou konštatoval, že znalkyňa na pojednávaní výslovne uviedla, že nemala k dispozícii zoznam oprávnených osôb z 30. 11. 1994, nemohla riešiť právnu povahu tohto zoznamu, ale vychádzala z relevantných podkladov pre zápis do katastra nehnuteľností, ktoré sa nachádzali na Správe katastra Čadca.

Krajský súd v Žiline na dovolanie žalobcov uznesením z 25. augusta 2009 sp. zn. 5Co/216/2008 aj tento rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Zrušenie prvostupňového rozsudku odôvodnil jeho nedostatočným odôvodnením a ďalej tým, že súd prvého stupňa sa nevysporiadal s potvrdením Združenia vlastníkov lesa X., kde traja členovia predstavenstva potvrdili dňa 9. 4. 2008, že podiel 21,25 z podielov Združenia vlastníkov lesa X., predstavuje podiel na majetku spoločenstva, a to podiel na nehnuteľnostiach zapísaných na LV č. XXXX, ako i na ďalších listoch vlastníctva kat. úz. J., podiel na hnutel'nom majetku, a tiež podiel na nehmotnom majetku spoločenstva.

Okresný súd Čadca rozsudkom (v poradí piatym) z 23. marca 2010 č. k. 6 C 648/01-594 žalobu zamietol opätovne poukazujúc na to, že neboli zistené žiadne dôvody neplatnosti darovacích zmlúv. V odôvodnení rozsudku ďalej uviedol, že neakceptoval návrh žalobcov na doplnenie znaleckého dokazovania za účelom zistenia totožnosti podielov, pretože znalkyňa výslovne uviedla, že mohla vychádzať len z relevantných podkladov nachádzajúcich sa na správe katastra, ktorých súčasťou nie je zoznam z 30. 11. 1994. Rovnako neakceptoval návrh na výsluch členov predstavenstva Združenia vlastníkov lesov X., pretože títo nemôžu rozhodovať o vlastníctve podielov, ktoré sú sporné v tomto konaní. V súvislosti s rozsudkom sp. zn. 10 C 333/00 uviedol, že tento nemal ani základné údaje potrebné pre zápis do katastra nehnuteľností.

Krajský súd v Žiline na odvolanie žalobcov uznesením z 28. januára 2011 sp. zn. 5Co/149/2010 aj v poradí piaty rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Zrušenie prvostupňového rozsudku odôvodnil tým, že súd prvého stupňa nerešpektoval jeho záväzný právny názor, keď hodnotil, kritizoval, ignoroval a neakceptoval právoplatný rozsudok sp. zn. 10 C 333/00, a keď nezaujal (aj v súčinnosti so znalcom z príslušného odboru) jednoznačný právny názor na otázku, či podiely priznané v konaní sp. zn. 10 C 333/00 právnej predchodkyňi žalobcov sú totožné (čiastočne totožné) s predmetom daru v oboch darovacích zmluvách.

Okresný súd Čadca rozsudkom (v poradí šiestym) z 18. septembra 2012 č. k. 6 C 648/2001-793 žalobu znovu zamietol, pričom jej zamietnutie odôvodnil nedostatkom naliehavého právneho záujmu žalobcov na určení neplatnosti darovacích zmlúv, pretože vzhľadom na nezapisateľnosť rozsudku vydaného v konaní sp. zn. 10 C 333/00 do katastra nehnuteľností, by sa prípadným vyhovením žalobe obnovil v katastri nehnuteľností zápis spoluvlastníckeho práva žalovaného 1/ v pôvodnom rozsahu jeho spoluvlastníckeho podielu, a teda neodstránil by sa stav právnej neistoty v otázke, či vlastníctvo časti tohto podielu patrí právnej predchodkyňi žalobcov, resp. žalobcom.

Krajský súd v Žiline na odvolanie žalobcov rozsudkom z 9. júla 2013 sp. zn. 5Co/479/2012 v poradí šiesty rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že určil neplatnosť oboch darovacích zmlúv a rozhodol aj o trovách prvostupňového a odvolacieho konania. Na rozdiel od prvostupňového súdu dospel k záveru, že je daný naliehavý právny záujem žalobcov na určení neplatnosti darovacích zmlúv, pretože je tu stav právnej neistoty, ktorý bol založený tým, že žalovaný 1/ darovaním previedol na žalované 2/ a 3/ podiely, ktoré nevlastnil. Okrem toho právna neistota trvá aj z dôvodu, že kvôli darovacím zmluvám (ako ďalšej právnej zmene) nemôže byť do katastra nehnuteľností zapísaný rozsudok sp. zn. 10 C 333/00. Ďalej vyslovil záver, že darovacie zmluvy sú absolútne neplatné, pretože žalovaný 1/ ako darca previedol na žalované 2/ a 3/ ako obdarované viac práv, než sám mal. Na obdarované totiž previedol aj podiely určené právoplatným rozsudkom sp. zn. 10 C 333/00 do vlastníctva právnej predchodkyne žalobcov. Označený rozsudok sa podľa jeho názoru vzťahuje nielen k majetkovým právam bývalého združenia, ale aj k majetkovým právam k nehnuteľnostiam tvoriacim v súčasnosti spoločný majetok zapísaný v katastri nehnuteľností pre kat. úz. J. na LV č. XXXX.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podali dovolanie žalovaní. Žiadali, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnili tzv. inou vadou konania majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, a nesprávnym právnym posúdením veci. Poukazovali na to, že vlastnícke právo žalovaného 1/ k spoluvlastníckemu podielu k nehnuteľnostiam, ktorého časť bola predmetom darovacích zmlúv, bolo konštituované rozhodnutím Pozemkového úradu Čadca č. j. 261/92-III-Ho z 1. 8. 1995, ktoré nadobudlo právoplatnosť 6. 11. 1995 a ktoré bolo potvrdené rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici z 24. 10. 1995 sp. zn. 23 S 275/95. Všetky podnety a riadne i mimoriadne opravné prostriedky právnej predchodkyne žalobcov proti rozhodnutiu pozemkového úradu boli odmietnuté. Uviedli, že na tom nič nezmenil ani zmätočný, účelový a v katastri nehnuteľností nezapisateľný rozsudok sp. zn. 10 C 333/00, čo opakovane v konaní potvrdila svojimi stanoviskami Správa katastra v Čadci.

Žalobcovia vo vyjadrení k dovolaniu navrhli tento mimoriadny opravný prostriedok ako neopodstatnený zamietnuť. Okrem iného uviedli, že rozsudok sp. zn. 10 C 333/00 sa vzťahuje aj k majetkovým právam k nehnuteľnostiam, ktoré sú zapísané na LV č. XXXX pre kat. úz. J., a že týmto rozsudkom je súd v zmysle § 135 O. s. p. viazaný.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie bolo podané proti právoplatnému rozsudku odvolacieho súdu oprávnenými osobami (účastníkmi konania) v zákonnej lehote (§ 240 ods. 1 O. s. p.) a že je prípustné (§ 238 ods. 1 O. s. p.), preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 veta za bodkočiarkou O. s. p.) a dospel k záveru, že ho treba zrušiť.

Občianske súdne konanie je v zmysle § 120 ods. 1 veta prvá O. s. p. konaním dôkazným. Uvedené ustanovenie stanovuje dôkaznú povinnosť účastníkov v sporovom konaní, t. j. povinnosť označiť dôkazy na svoje tvrdenia. Iniciatíva pri zhromažďovaní dôkazov leží zásadne na účastníkoch konania. Účastník, ktorý neoznačil dôkazy potrebné na preukázanie svojich tvrdení, nesie nepriaznivé dôsledky v podobe takého rozhodnutia súdu, ktoré bude vychádzať zo skutkového stavu zisteného na základe vykonaných dôkazov. Rovnaké následky postihujú i toho účastníka, ktorý síce navrhol dôkazy o pravdivosti svojich tvrdení, no hodnotenie vykonaných dôkazov súdom vyústilo do záveru, že dokazovanie nepotvrdilo pravdivosť skutkových tvrdení účastníka. Zákon určuje dôkazné bremeno ako procesnú zodpovednosť účastníka za výsledok konania, pokiaľ je určovaný výsledkom vykonaného dokazovania. Dôsledkom toho, že tvrdenie účastníka nie je preukázané (v tom zmysle, že súd ho nepovažuje za pravdivé) ani na základe navrhnutých dôkazov, ani na základe dôkazov, ktoré súd vykonal bez návrhu, je pre účastníka nepriaznivé rozhodnutie.

V preskúmvanej veci bolo zo skutkového hľadiska zistené, že žalovaný 1/ darovacími zmluvami z 19. 9. 2000 daroval svojim dcéram - žalovaným 2/ a 3/ - spoluvlastnícke podiely k nehnuteľnostiam zapísaným v katastri nehnuteľností pre kat. úz. J. na LV. XXXX, a to každej z nich spoluvlastnícky podiel v rozsahu 100000/10500000. V čase uzavretia darovacích zmlúv bol na označenom LV zapísaný ako vlastník spoluvlastníckeho podielu v rozsahu 255000/10500000, pričom vlastnícke právo nadobudol právoplatným rozhodnutím Pozemkového úradu Čadca č. j. 261/92-III-Ho z 1. 8. 1995. Vklad vlastníckeho práva k darovaným spoluvlastníckym podielom v prospech žalovaných 2/ a 3/ bol povolený rozhodnutím katastrálneho odboru Okresného úradu v Čadci 13. 11. 2000. Následne v konaní sp. zn. 10 C 333/00, ktorého účastníkmi boli J. U. (právna predchodkyňa žalobcov) ako žalobkyňa a H. S. (žalovaný 1/) ako žalovaný, bolo právoplatným rozsudkom Okresného súdu Čadca z 22. 11. 2000 č. k. 10 C 333/00-52 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline z 1. 6. 2001 sp. zn. 5Co/552/01 určené, že podiel H. S., vedený pod položkou 173 zoznamu oprávnených osôb Lesného spoločenstva T. z 13. 11. 1994 vo výške 21,25 podielov patrí J. U..

Podľa názoru dovolacieho súdu takto zistený skutkový stav neumožňoval právny záver, ku ktorému dospel odvolací súd, t. j. záver o absolútnej neplatnosti darovacích zmlúv.

Pôvodná žalobkyňa J. U. a po jej smrti žalobcovia v priebehu celého konania odôvodňovali neplatnosť

darovacích zmlúv tým, že žalovaný 1/ previedol na žalované 2/ a 3/ viac práv než mal sám. Tvrdili, že žalovaný 1/ nebol vlastníkom spoluvlastníckeho podielu k nehnuteľnostiam zapísaným v katastri nehnuteľností pre kat. úz. J. na LV. XXXX v takom rozsahu, aby časť z neho, a to dvakrát po 100000/10500000, mohol darovať. Na preukázanie tohto tvrdenia predložili rozsudok sp. zn. 10 C 333/00, ktorým malo byť podľa nich o tejto skutočnosti právoplatne rozhodnuté, teda, ktorý sa mal týkať aj vlastníckeho práva žalovaného 1/ k spoluvlastníckemu podielu k nehnuteľnostiam zapísaným na označenom LV. Rozhodujúcou otázkou, od ktorej záviselo správne právne posúdenie požadovaného určenia (nároku na určenie neplatnosti darovacích zmlúv), bola preto otázka, či uvedeným rozsudkom bolo rozhodnuté aj o spoluvlastníckom podiele žalovaného 1/ k nehnuteľnostiam zapísaným v katastri nehnuteľností pre kat. úz. J. na LV. XXXX, resp. o čom ním bolo rozhodnuté. Táto otázka priamo súvisí s otázkou záväznosti (materiálnej právoplatnosti) a vykonateľnosti tohto rozsudku.

Podľa § 159 ods. 2 O. s. p. výrok právoplatného rozsudku je záväzný pre účastníkov a pre všetky orgány; ak je ním rozhodnuté o osobnom stave, je záväzný pre každého.

Citované ustanovenie Občianskeho súdneho poriadku vyjadruje tzv. materiálnu stránku právoplatnosti rozsudku. Materiálnou právoplatnosťou sa rozumie záväznosť výroku rozsudku a jeho nezmeniteľnosť. Záväznosť právoplatného rozsudku vyplývajúca z materiálnej právoplatnosti je autoritatívnym prejavom vôle súdu ako štátneho orgánu, ktorým bol vyriešený spor alebo upravené iné práva a povinnosti a ktorým sa musia riadiť tí, ktorým je adresovaný. Ak nie je výrok právoplatného rozsudku subjektívne záväzný pre každého, vzťahujú sa účinky právoplatnosti len na osoby, ktoré boli účastníkmi konania, a na osoby, na ktoré bola zákonom rozšírená záväznosť rozsudku (§ 159a O. s. p.). Pre súdy, správne orgány a iné orgány verejnej moci je výrok právoplatného rozsudku v iných než statusových veciach záväzný len potiaľ, pokiaľ posudzujú (ako predbežnú otázku) medzi účastníkmi, prípadne medzi osobami, na ktoré bola subjektívna záväznosť rozsudku rozšírená, právne vzťahy, ktoré boli právoplatne vyriešené súdnym rozhodnutím. Záväznosť právoplatného rozsudku bráni súdu, aby v následnom (závislom) konaní odchyľne posúdil právny následok, o ktorom už bolo rozhodnuté a ktorý má v prebiehajúcom konaní povahu prejudiciálnej otázky.

Vo výroku rozsudku vyslovuje súd obsah rozhodnutia vo veci samej (§ 155 ods. 1 veta prvá O. s. p.). Záväznosť výroku rozsudku predpokladá, že je určitý, presný a zrozumiteľný, teda že v ňom vymedzené práva a im zodpovedajúce povinnosti, ich obsah a rozsah, sú určené presným a nepochybným spôsobom. Táto požiadavka na určitosť, presnosť a zrozumiteľnosť výroku rozsudku je zároveň predpokladom jeho vykonateľnosti.

Vykonateľnosť je podľa platného právneho stavu všeobecným účinkom (vlastnosťou) súdneho rozhodnutia (§ 161 a § 171 O. s. p.) umožňujúcim jeho realizáciu. Pri rozsudkoch ukladajúcich povinnosť na plnenie znamená spôsobilosť vynútiť splnenie v nich stanovenej povinnosti aj proti vôli povinného účastníka, a to exekúciou podľa Exekučného poriadku. V prípade rozsudkov, ktorými bolo stanovené niečo iné, než povinnosť na plnenie, a ktoré sa stávajú vykonateľnými už okamihom právoplatnosti, napr. rozsudok, ktorým bolo rozhodnuté o osobnom stave alebo o určovacej žalobe, sa vykonateľnosť prejaví tak, že práva alebo povinnosti nimi založené alebo deklarované sa zapíšu do príslušných evidencií (napr. do matriky alebo do katastra nehnuteľností), a že z nich súdy a iné orgány verejnej moci vychádzajú pri posudzovaní právnych pomerov účastníkov a iných osôb, pre ktoré sú tieto rozhodnutia záväzné. Rozsudok určujúci vlastnícke právo k nehnuteľnostiam, resp. vlastnícke právo k spoluvlastníckemu podielu na nehnuteľnostiach, je vykonateľný, a teda spôsobilý byť predmetom zápisu do katastra nehnuteľností, ak vo výroku spĺňa náležitosti vyžadované ustanovením § 42 ods. 2 písm. c) zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon).

Pokiaľ výrok rozsudku nie je určitý, presný a zrozumiteľný, nemôžu nastať účinky jeho záväznosti a vykonateľnosti.

V predjednávanej veci bolo rozsudkom sp. zn. 10 C 333/00 určené, že podiel H. S., vedený pod položkou

173 zoznamu oprávnených osôb Lesného spoločenstva T. z 13. 11. 1994 vo výške 21,25 podielov patrí J. U.. Podľa názoru dovolacieho súdu je takýto výrok označeného rozsudku zjavne neurčitý, nepresný a nezrozumiteľný, čo má za následok, že tento rozsudok nemá účinky záväznosti ani vykonateľnosti.

Zo znenia výroku, odvolávajúceho sa na „zoznam oprávnených osôb Lesného spoločenstva T. z 13. 11. 1994“ (ktorý nie je súčasťou rozsudku), nemožno vyvodiť, čo vôbec znamená slovo podiel, či má ísť o spoluvlastnícky podiel alebo iný podiel, čoho sa má týkať, či sa má týkať hmotného alebo nehmotného majetku a akého konkrétneho majetku s individuálnym alebo druhovým určením jednotlivých vecí či majetkových práv do neho spadajúcich. Za nijakých okolností, ani v kontexte s odôvodnením rozsudku, ho nemožno interpretovať tak, že ním bolo rozhodnuté o určení vlastníckeho práva J. U. k spoluvlastníckemu podielu na nehnuteľnostiach zapísaných v katastri nehnuteľností pre kat. úz. J. na LV č. XXXX v rozsahu 212500/10500000, a že tým bolo zároveň určené, že žalovaný 1/ nebol v tomto rozsahu vlastníkom spoluvlastníckeho podielu zapísaného jemu na označenom LV. Rozsudok s takýmto výrokom zjavne nespĺňal náležitosti pre zmenu zápisu vlastníckych (resp. spoluvlastníckych) vzťahov v katastri nehnuteľností, vyžadovaných ustanovením § 42 ods. 2 písm. c) katastrálneho zákona v znení do 31. 12. 2001, t. j. označenie nehnuteľností podľa katastrálnych území, parcelných čísiel pozemkov evidovaných v súbore popisných informácií, druhov pozemkov, súpisných čísiel stavieb a spoluvlastníckych podielov vyjadrených zlomkom k celku, výmer a v prípade zápisu spoluvlastníckych podielov menších než celok i výmeru pripadajúcu na spoluvlastnícky podiel. Nespôsobilosť rozsudku sp. zn. 10 C 333/00 byť predmetom zápisu zmeny vlastníckych práv v katastri nehnuteľností práve z tohto dôvodu napokon v konaní opakovane potvrdila príslušná správa katastra.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného možno konštatovať, že na základe rozsudku sp. zn. 10 C 333/00 nebolo možné dospieť k záveru, že žalovaný 1/ nebol v čase uzavretia darovacích zmlúv vlastníkom spoluvlastníckeho podielu v takom rozsahu, v akom mu bolo vlastnícke právo zapísané v katastri nehnuteľností. Nedostatok účinkov záväznosti a vykonateľnosti tohto rozsudku pre neurčitosť, nepresnosť a nezrozumiteľnosť jeho výroku nebolo možné odstrániť znaleckým dokazovaním a ani svedeckými výpoveďami. Právoplatný rozsudok tieto účinky (vlastnosti) buď má alebo nemá. Pokiaľ ich nemá, akoby ani nebol. Neprichádzalo preto do úvahy dodatočné zisťovanie, o čom ním vlastne bolo rozhodnuté.

Pretože žalobcovia iné dôkazy na preukázanie svojho tvrdenia, že žalovaný 1/ previedol na žalované 2/ a 3/ viac práv, než sám mal, nepredložili, resp. neoznačili, právny záver odvolacieho súdu o absolútnej neplatnosti darovacích zmlúv nebol správny.

So zreteľom na uvedené dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu podľa § 243b ods. 1 O. s. p. a contrario pre nesprávne právne posúdenie veci zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Považuje však za potrebné poznamenať, že vzhľadom na dĺžku trvania sporu a až nepochopiteľne neefektívny postup odvolacieho súdu (ktorý päťkrát zrušil rozsudok súdu prvého stupňa, hoci už v poradí prvý prvostupňový rozsudok mal byť ako vecne správny potvrdený) nepovažoval za potrebné zaujímať bližšie stanovisko k otázke naliehavého právneho záujmu na určovacej žalobe. Za danej situácie sa totiž bez ďalšieho stalo naliehavým posúdenie rozhodujúcej meritórnej otázky, t. j. opodstatnenosti uplatneného určovacieho nároku.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

## **Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.